

Obnovljen spomenik suhi robi ali Lesena rajta ob 900 letnici mesta Ribnice

Spomenik »Lesena Rajta«, kiparja Staneta Jarma, ki je bil postavljen leta 1982 ob 900 letnici mesta Ribnice, je strokovno, s konservatorsko-restavratorskimi postopki, pod vodstvom Roka Dolničarja, obnovil Restavratorski center Slovenije. Obnovljen spomenik je bil postavljen 31.8.2023.

Foto: Aleksandra Renčelj Škedelj, ZVKDS

Gre za spomenik lokalnega pomena, poznan tudi kot *Spomenik suhi robi* ali *Lesena rajta*. Je delo akademskega kiparja Staneta Jarma. Lesena plastika na prostem je bila postavljena v začetku septembra leta 1982, ob 900-letnici mesta Ribnice. Monumentalna skulptura iz hrastovega lesa v višino meri kar 7,5 metra in ima premer od 0,5 - 1 metra. Kip je simbolno močno izpoveden, saj ponazarja drevo in povezanost človeka z naravo na eni ter identitetno povezanost Ribničanov s suhorobarstvom na drugi strani. Drevesna krošnja je upodobljena kot sito s stiliziranimi vitami oziroma *lesena rājta* iz katere kot sadeži rastejo lesene žlice, ki so simbol reprezentativne obrti ribniškega suhorobarstva. Spomenik stoji v ribniških Brežah in nagovarja domačine ter obiskovalce, ki prihajajo v Ribnico iz smeri prestolnice.

Pred samimi obnovitvenimi posegi je bil izveden natančen pregled skulpture z dvigalom in situ. Stanje je bilo na prvi pogled solidno, razen v zgornjem delu skulpture, kjer so bile vidne vrzeli odpadlih elementov sita. Laičen preizkus stabilnosti skulpture, ki je zgledal tako, da je restavrator s svojo močjo poskusil zamajati spomenik, ki se je dejansko zamajal, je pokazal, da je problem kompleksnejši. Postavljena je bila domneva, da čeprav je stanje skulpture na zunaj solidno, verjetno notranjščina spomenika odraža njegovo nestabilnost, zato smo se odločili, da se ga demontira in odpelje v delavnico Restavratorskega centra v Grosupljem. V delavnici je bil izveden natančnejši pregled in dokumentiranje obstoječega stanja. Na podlagi pregleda je bil pripravljen konservatorski program za obnovo, ki je vključeval tudi statični izračun in 3D skeniranje obstoječega stanja.

Foto: Aleksandra Renčelj Škedelj, ZVKDS

Postavitev obnovljenega spomenika je bila izvedena v več fazah. Najprej je bilo potrebno odstraniti prvotni betonski temelj, ki ni ustrežal novemu pritrditvenemu sistemu in izdelava novega. V prvi fazi je bilo deblo spomenika vpeto na inovativno podkonstrukcijo, ki zagotavlja stabilnost ter omogoča zračenje in odvajanje vode iz spomenika. Sledilo je vpenjanje lesenega sita ter žlic v vrhnji del spomenika. Z uigrano ekipo Restavratorskega centra Slovenije in zaradi predhodno natančnega preišljenega načrtovanja postavitve, je bila zahtevna postavitev izpeljana brez večjih težav. Obnovljen spomenik je s svoje prvotne lokacije 3.9.2023 že izrekal dobrodošlico obiskovalcem tradicionalnega ribniškega sejma, kar je bila velika želja investitorja obnove, Občine Ribnica.

Montaža spomenika, foto: Jurij Košir

Foto: Jurij Koriš

Foto: Aleksandra Renčelj Škedelj, ZVKDS

Foto: Aleksandra Renčelj Škedelj, ZVKDS

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Poljanska 40, 1000, Ljubljana

This email was sent to {{contact.EMAIL}}
You've received it because you've subscribed to our newsletter.

[Unsubscribe](#)

